Ч. 133 (14.382). Львів, середа 17. червня 1936. Поштова оплата оплачена готівкою. Рік LVII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

Редакція і адміністрація: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 504.060, 143.322. Адреса для телеграм: „Діло" Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед полуднем. Рукописів не звертається.

Передплата в краю: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „ За границею: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 к. ч. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 229-41. „ Друкарні: 229-26. В справі оголошень звертатися до Адміністрації. Ціна одного примірника 20 сот.

ІДЕН НЕ УСТУПАЄ.

ЛЬОНДОН, 16. 6. Райтер заперечує поголоску, начеб мін. Іден думав уступити у звязку з протисанкційною промовою мін. Чемберлена; направді оба члени уряду погоджуються. Правдоподібно під кінець тижня Іден займе становище до санкцій у довшій промові підчас дискусії над закордонною політикою.

ЛЬОНДОН, 16. 6. ПАТ. Дискусія над закорд. політикою відбудеться в палаті громад мабуть в четвер.

ЛЬОНДОН, 16. 6. ПАТ. Мін. Іден заявив у палаті громад, що підчас дискусії над закорд. справами зложить заяву про бdevрит. становище до збірної акції, яку мають вирішити збори Ліги Націй 26. і 30. ц. м.

„ПАЦИФІЗМ БІЛЬШ ТРІЙЛИВИЙ ЯК БОЄВІ ҐАЗИ".

ЛЬОНДОН, 16. 6. ПАТ. Мін. війни Дафо Купер остерігає у промові англ. суспільність перед війною, яка тепер загрожує більше ніж 1914 р. Люди не хотять поглянути в очі небезпеці і піддадають під вплив пацифістичної доктрини, яка є „більше трійлива, як боєві ґази".

КОНФЕРЕНЦІЯ БРИТІЙСЬКОЇ ІМПЕРІЇ.

ЛЬОНДОН, 16. 6. ПАТ. Прем. Болдуін заповів у палаті громад, що імперіяльна конференція збереться в Льондоні в травні найближчого року, негайно після коронації.

Замирення в Китаю.

ШАНГАЙ, 16. 6. ПАТ. Загроза зудару Нанкіну з Кантоном стає щораз менша, бо південні війська евакували провінцію Гунан; північні війська припинили наступ на неї.

НА ПРИКАЗ ІЗ ТОКІО.

ПЕКІН, 16. 6. ПАТ. У відповідь на японський протест проти антияпонських демонстрацій китайського студенства автономна влада Чагару та Гопей розвязала всі студентські організації на підчиненому собі просторі.

АРЕШТУВАЛИ КОНСУЛЯ.

ТОКО, 16. 6. ПАТ. У Шімонеті арештували віцеконсуля СССР, який з 85-ма моряками йшов, щоб заняти нововибудований корабель.

Оптимізм Блюма.

ПАРИЖ, 16. 6. ПАТ. У фінансовій комісії заявив Блюм, що чисто аритметичні обчислення наслідків суспільних реформ булиб невірні. Уряд переконаний, що ці реформи оживлять господарську діяльність, а нові видатки можна буде покрити зменшенням допомоги безробітним та звишкою доходів з податків. В перехідному періоді мусітиме уряд найти у скарбі засоби, щоб ввести в життя свій плян

СТРАЙКОВА СИТУАЦІЯ.

ПАРИЖ, 16. 6. ПАТ. В Парижі й околиці вернулося вчора до праці 200.000 робітників; страйкує ще 76.000, з того 32.000 службовиків товарових домів.

ПАРИЖ, 16. 6. ПАТ. Рільнича комісія сенату висловилася за платними відпустками, зате проти 40-годинного дня праці для рільних робітників.

Арабів нелегко залякати.

ЄРУСАЛИМ, 16. 6. ПАТ. Не зважаючи на нові декрети, які грозять карою смерти за саботажі, в Газі вибухло 4 бомби, в Лятрон ушкодили бомбою водотягову руру, в Яффі кинули бомбу на поліційну станицю. Підчас перестрілки у Тулькарем військо ранило одного араба.

ВТРАТИ У ПАЛЕСТИНІ.

ЄРУСАЛИМ, 16. 6. Райтер. Як обчислюють добре поінформовані жидівські кола, жиди втратили за час палестинських заворушень коло 150.000 фунтів, уряд стільки ж.

ВІДМОВЛЯЄ ВИЯСНЕНЬ ПРО ПАЛЕСТИНУ.

ЛЬОНДОН, 16. 6. ПАТ. Мін. кольоній Ґор заявив у палаті громад, що комісію для розгляду палестинських подій покличе до життя щойно тоді, коли в краю запанує спокій; до того часу він відмовляє всяких виснень про палестинські заворушення.

„Людовий фронт" у Бельгії.

БРЮССЕЛЬ, 16. 6. ПАТ. Начальна рада бельг. соціялістичної партії почала переговори з комуністами, щоб евентуально наладнати співпрацю; зокрема популярна ця думка у лієжській провінціональній раді.

СТРАЙК У БЕЛЬГІЇ.

БРЮССЕЛЬ, 16. 6. ПАТ. В Антверпені покінчився страйк шліфарів діямантів; також частина портових шоферів вернулася до праці

Італія і Дарданелі.

НЕ ДОПУСКАЮТЬ ДИПЛЬОМАТИЧНИХ ПРЕДСТАВНИКІВ ДО АБІСИНІЇ.

РИМ, 16. 6. Стефані. Поінформовані кола потверджують, що Італія не візьме участи в конференції у справі чорноморських проливів у Монтре і що взагалі стримується від уської міжнародньої співпраці.

ТОКІО, 16. 6. Домеї. Італ. влада не впускає до Абісинії Шункука Осаду, якого японський уряд заменував шарж д' афер при абіс. уряді. Італія взагалі не допускатиме до Абісинії представників посторонніх держав.

Польща і зїзд Малої Антанти.

Прага, червень 1936.

Недавна стріча голов трьох держав Малої Антанти у Букарешті це дійсно небиякa політична подія в сучасний мент й тому не диво, що найшла вона незвичайно живий відгомін в політичній опінії цілої Европи. Одним із замітних доказів великої ваги тієї стрічі є стаття От. Вайслa в „Лідових Новінах" напередодні букарештенського зїзду.

Замітна та стаття з двох причин: раз тому, що „Лідове Новіни" все стояли та ще й нині стоять дуже близько провідних чинників чехословацької закордонної політики, а друге тому, що названа стаття підходить до оцінки букарештенської стрічі в оцінки напрямних закордонної політики Польщі, головно її становища до т. зв. середньо-европейського питання.

Основні думки тої статті такі:

Кожний, хто уважно слідить за розвитком міжнародніх подій і за укладом політичних сил сучасної Европи, ще добре памятає ту велику політичну подорож колишнього французького міністра закордонних справ Барту, якої вислідом була його широка політична концепція. Його всеобіймаюча европейська програма. Основою цілої цієї його концепції-програми мали бути пакти: східний, середземноморський, балканський, балтійський і малоантантський. Малоантантський пакт став товчком для балканських та взором для балтійських держав. Основа східного пакту була витворена пактом СССР з Францією, Чехословаччиною й Румунією; середземноморський пакт мав повстати на основі югославянсько-італійського порозуміння, у якому посередничила Франція, при чому саме Барту впав жертвою політичного атентату.

Які великі політичні наслідки мав цей атентат, бачимо нині найкраще по тому, що від того часу аж по нинішній день широкоподумана концепція Барту не поступила ані на крок вперед: середноморський і дунайський пакт є все ще далі лиш у дипльоматичних програмах, а т. зв. східний пакт застряг там, де його покинув Барту. Мало того: і два засадничі політичні питання, які були головним товчком політичної подорожі Барту, стались до нині невиясненi, а саме: чи основну ідею східного пакту не знівечить польсько-німецький союз і чи Польща все таки не визнала кориснішою і доцільнішою тісну співпрацю з Францією і Малою Антантою, ніж неневний і дочасний союз з Німеччиною.

Польські політики свено свідомі того, (пише далі чеський публіцист), що до їх союзників леди чи можна прикласти стару класичну дипльоматичну доктрину, що „ваші приятелі є приятелями наших приятелів". Але закордонна політика Польщі якраз характеристична такими неясностями і незвичайно замітне при цьому те, що при останній зміні уряду в Польщі рівко підчеркувалось, що — ця зміна ніяк не вплине на зміну напрямних закордонної політики.

А проте є певні дані вважати, що Польща останньою зміною свого уряду трохи рушила з місця на своїм французько-німецькім роздоріжжі. Не треба ні на момент забувати, що теперішній голова польського уряду це беззастережний звеличник політичних ідей марш. Пілсудського, зокрема тих його метод політичного думання, які уможливили Польщі таке легке порозуміння з теперішньою Німеччиною. Далі не можна забувати ще й на те, що вплив нинішнього головного представника цих метод і ідей в Польщі (автор статті має на думці ген. Ридза-Сьміґлого. М-н) сильно зріс і поширився. Ці моменти, головно недавно довершений поліційний польсько-німецький договір „проти европейського большевизму“ (про те широко писав „Фелькішер Беобахтер“ — М-н) є ясним доказом, що польсько-французький союз помалу відходить на задній плян і стає пустою формальністю.

І ось серед такого стану відбулася відома поїздка міністра закордонних справ Польщі полк. Бека до Білгороду. Офіціяльно вияснювали цю подорож як звичайний вияв дипльоматичної чемности, як ревізиту югославянського міністра закордонних справ Марінковича. Алеж від варшавської візити Марінковича минуло вже повних чотири роки і тому не диво, що це офіційне пояснення мало кого переконало і примушувало кожного шукати за іншими більш переконливими мотивами. А шукати їх не прийшлося тяжко: після своєї недавньої подорожі до Будапешту мін. Бек виразно заявив, що Польща надалі стоїть на позиції активної співучасти при творенні дунайського бльоку. Ось де лежить дійсна причина подорожі мін. Бека до Білгороду, подорожі, яка з розмислом мала попереджувати стрічу голов держав Малої Антанти, для якої проблема дунайського бльоку стоїть на одному із перших місць. Але ця спроба польської закордонної політики обійти Чехословаччину при вирішуванні дунайського питання не мала бажаного успіху так само, як і попередня спроба при допомозі т. зв. римського пакту трьох, себто Італії, Австрії й Мадярщини. „Для Малої Антанти — читаємо далі в статті — візита мін. Бека в Білгороді мала те особливе значіння, що спонукала югославянського мін. закордонних справ Стоядіновича до заяви, яка остаточно розвіяла всі здогади про можливість переміни дотеперішньої чисто господарської співпраці Югославії з Німеччиною в політичний югославянсько-німецький союз. Найважніше в цій заяві те, що прийшла вона ще перед букарештенською стрічею“.

Кінчиться ця цікава й замітна стаття таким висновком:

„Дунайську проблему, яка буде одною із головних точок програми букарештенської стрічі, вже нераз пробували розвязати. Оперше пробувала цього Італія на т. зв. дунайських конференціях в Порторозе і Стрезі, у березні 1931. р. прийшла Німеччина з пляном розвязки шляхом митних уній, у березні 1932. появився був знову плян Тардіє про вязку митних союзів між сукцесійними придунайськими державами, а накінець прийшли пляни римського пакту і плян мін. Бека. Але всі ці дотеперішні невдачі не стримують заінтересованих держав змагати всіми силами до розвязки дунайського питання, як основи господарської і політичної консолідації Европи“.

І тому, як згадано на вступі, не лише малоантантська, але і західньо-европейська преса уважливо аналізує і всебічно коментує букарештенську зустріч голов трьох держав Малої Антанти, приписуючи їй велике міжнародне значіння, особливо на тлі теперішньої неясної і напруженої загальної европейської ситуації. І так париська і льондонська преса інформує, що вже сама програма політичних букарештенських розмов була така широка і вичерпуюча, що може мати безпосередній і навіть подекуди вирішний вплив на дальший розвиток міжнародніх відносин, головнож в Середущій Европі. Особливе значіння приписує англійська і париська преса букарештенським розмовам щодо таких справ, як відношення Югославії до Італії, незалежність Австрії і питання реставрації Габсбурґів, а що найважніше— питання дальшої політики Малої Антанти супроти Франції і СССР.

Що торкається цього остатнього питання, то англійська та французька преса подає, що на букарештенській конференції дуже широко і ґрунтовно його обговорювали. Головно йшло про відношення Югославії до СССР.

Далі конференція займалася актуальним питанням італійсько-абісинського конфлікту, чи то проблемою протиіталійських санкцій та їх невдачі і в цьому напрямі, ствердили там, що безпека держав Малої Антанти мусить спиратися на зовсім інших основах, себто на своїх власних військових силах. За голосами париської преси це питання було ядром букарештенських розмов.

Рівнож встановлено засаду, що неподільність малоантантських держав це питання спільне і що головним та найважнішим ґарантом цієї неподільности є передовсім сама Мала Антанта, яка при допомозі спільної лінії своєї закордонної політики і при допомозі державних засобів кожної поодинокої членської держави подбає за інших ґарантів. Таким чином т. зв. ревізіонізм поставлено перед факт, що його загроза одній із членських держав є загрозою Малій Антанті як цілости.

Особливу увагу — на думку париської і льондонської преси — букарештенські розмови звертають на можливість тісної співпраці Малої Антанти з Балканською Антантою, що треба вважати важливою міжнародньою подією, зокрема супроти Туреччини і Совітів. Таким чином — мовляв — Мала Антанта зискує політичне і військове зашілля, яке їй уможливлює не лише оборону своїх найдалі на захід висунених позицій, але й орґанізацію політичного натиску у переговорах про систему колективної безпеки.

Вся европейська преса одноголосно погоджується на тому, що найважнішою справою, про яку говорилося при букарештенській стрічі, було питання орґанізації Придунайщини. В основу аналізи цих розмов лягла концепція чехословацького премієра Годжі, побудована на засадах співпраці з державами т. зв. римського протоколу. Здається — здогадується французька преса, — що букарештенські розмови довели до переконання, що господарська розбудова Середущої Европи має бути зреалізована без огляду на політичні розбіжности, у площині тісної співпраці з Італією і з Німеччиною.

Теж німецька преса виявляє велике зацікавлення букарештенським зїздом, але вона насвітлює його відмінно від англійської чи французької. Німці твердять, що цей зїзд це демонстрація суцільности і нерозривности Малої Антанти, але рівночасно вони гадають, що це не зовсім вдасться, бо в Букарешті переконаються, що Югославія вже не є таким вірним союзником, як була досі. На думку німецької преси Югославія не бажає вже далі піддаватися ані диктатові Періжа, ані вказівкам Тітулеска чи през. Бенеша.

В той спосіб бачимо, що букарештенський зїзд стояв у найтіснішому звязку з тими справами, в яких їздив мін. Бек до Білгороду, — маючи очевидно, не ті самі цілі. Річ іде про те, що і Польща і Німеччина не можуть допустити, щоб лінія Москва-Букарешт-Прага-Париж ішла теж через Білгород. Зновуж Білгород не може різко цій лінії протиставитись, тим більше, що протилежна лінія ані докладно не зясована, ані не завершена в усіх точках.

М—н.

З самоуправної ділянки.

БУДЖЕТ М. ТЕРНОПОЛЯ.

В дні 13. липня 1933 р. увійшов в життя закон з 23. березня 1933 р. про частинну зміну устрою територіяльної самоуправи, що торкається організації та компетенції самоуправних установ на селі, в місті та в повіті й обовязує в усій Польщі за винятком шлеського воєвідства. Згаданий закон є тільки частинно уніфікаційний, бо не касує в цілості дотеперішніх самоуправних законів, задержуючи пр. в Галичині галицькі громадські закони з 1866 р. (для сіл) і з 1889 р. (для міст) — очевидно зі змінами, які уводить новий закон. Польський закон з 1933 р. містить у собі не лише постанови матеріяльного громадського права (так сказатиб — громадську конституцію) з уведенням у нас на селі збірних громад-волостей, але рівночасно й засади виборчої ординації, при чому подробиці управильнено окремими виборчими реґулямінами в формі розпорядків міністра внутрішніх справ. Ухилено в цілості тільки галицькі виборчі ординації з 1866 р. до громад (спільна для сіл і міст) і до повітових рад. На основі нового самоуправного закону і виборчих реґулямінів переведено вже вибори до всіх самоуправних територіяльних установ до воєвідських рад включно, що завдяки самому законові і реґулямінам та відомої практики політичної адміністрації випали для нас в Галичині на загал некорисно.

Вибори до міських рад у чотирьох галицьких воєвідствах переведено на підставі виборчого реґуляміну з 20 жовтня 1933 р. дня 10 грудня 1933 р. — а лишень у деяких на весні 1934 р. Демографічний склад східногалицьких міст з національного боку — зокрема у більших містах — для нас некорисний, бо з правила творимо тут найменший відсоток населення. Поза Львовом, що має свій власний міський статут, є у Східній Галичині 7 міст з числом мешканців понад 25.000, а саме у львівському воєвідстві 3 (Перемишль, Дрогобич і Борислав), у станиславівському теж 3 (Стрий, Станиславів і Коломия) і у тернопільському 1 — Тернопіль. Є це т. зв. президентські міста, виняті з повітового звязку (повітової ради і повітового виділу) та підчинені безпосередньо воєвідському виділові з дещо ширшою компетенцією міських управ як у менших містах.

З усіх 7 східногалицьких президентських міст Тернопіль має найвище абсолютне й релятивне число українського населення — на круглo 36.000 мешканців близько 8.000, себто около 21%; найбільше є жидів — около 40% — решта поляки завдяки значній цифрі напливового елементу — урядництва і війська. Міська рада має 32 радних, міська управа — маґістрат — президента, віцепрезидента і 4 лавників, разом усіх членів міської ради є 38. Абсолютну більшість між радними мають поляки; українців є всього 3 — а саме будівничий п. Андрій Фалендиш, промисловець п. Іван Майка і приватний урядовець п. Василь Онуферко, що всі вийшли зі самостійних українських списків при виборах дня 10. грудня 1933 р. При істнуючій виборчій ґеометрії могло вийти 6 до 7 українців. Поляки за компроміс давали 4 мандати. Рішено йти самостійно. У двох округах наші кандидати з другого місця перепали незначною скількістю голосів, а в одній певній окрузі уневажнено наш список з проф. Ів. Бриковичем на чолі. Внесений протест відкинув воєвідський самоуправний виділ, а внесений д-ром Меленишином позов за посередництвом адвоката д-ра Ст. Барана ще в квітні 1934 р. до Найвищого Адміністраційного Трибуналу ще до нині невирішений і можливо буде там дальше лежати спокійно до кінця каденції.

В склад управи міста входить президент пос. Відацький, віцепрез. п. Павловський (оба ем. польські старшини) і як лавники поляки: купець п. Борецький і управитель вселюдної школи п. Чабановський та жиди адвокати: д-р Абенд (сіоніст) і д-р Мантель. Отже управа міста є польсько-жидівська, що під національним оглядом відбивається теж і на ході міських справ, для нас очевидно некорисному.

Обсада міських урядів (урядовці і нижчі функціонарі) теж у величезній більшості польська з незначною нині домішкою жидів і українців є справдішніми білими круками і то тільки як найнижчі функціонарі. Крім президента і віцепрезидента у бюрах управи міста (маґістрату) працює 22 урядовців, у цьому 5 у степені VII і VI з річною платнею (разом з президією) 60.727.68 зол., — 12 нижчих функціонарів з поборами 20.469.96 зол. та 4 сторожів з 1.660 зол — себто удержання самого маґістрату коштує річно згідно з буджетовим прелімінарем на 1936/37 рік — 82.857.64 зол., себто рівно 10% буджетових видатків. Технічна служба — 4 особи — коштує 4.423.68 зол., шкільні сторожі 13 — 14.134.88 зол., 2 лікарі 7.482.96 зол., санітар 2.416.32 зол і акушерка 194.40 зол. Пожежна сторожа — 17 осіб — 31.385.16 зол. Міське електричне заведення затруднює 64 особи з платнею 103.926.80 зол.; міська різня 7 осіб з поборами 17.453.48 зол. Місто дає працю і удержання 149 особам, у чому є понад 100 родин, а річні побори виносять поважну квоту 274.275.32 зол. Емеритів є 17 з поборами 47.086.40 зол., вдовиць 20 з поборами 18.512.28, емеритів і вдовиць М.Е.З. 8 — з платнею 12.139.64 зол.; — врешті постійні запомоги для 14 осіб виносять 7.368.48 зол.

Прелімінар буджету на 1936/37 рік виносить у видатках 829.974 зол., в чому звичайні видатки 743.495 зол., надзвичайні 86.479 зол. Попереднього року ґльобальна цифра видатків виносила 1.347.460 зол., себто цьогорічна буджетова рестрикція виносить поважну квоту 517.486 зол., або кругло 38%. Ця рестрикція слідувала головно коштом видатків на освіту, бо коли видатки на цю ціль в попередньому році виносили 339.505 зол., то тепер на освіту преліміновано тільки 73.996 зол., у видатках на публичне здоровля (з 123.186 зол, на 86.140 зол.) та у сплаті довгів з 114.552 зол. на 53.280 зол.

Не місце у короткій статті обговорити точно всі важніші буджетові позиції. Наведу тільки

головні рубрики видатків: 1) загальна управа — 209.678 зол., 2) комунальне майно — 46.255 зол., 3) ком. підприємства — 25.341 зол., 4) сплата довгів — 53.280 зол., 5) публичні дороги і площі — 100.974 зол., 6) пляни регуляції і розбудови міста 14.320 зол., 7) освіта 73.996 зол., 8) культура і мистецтво 1.500 зол., 9) публичне здоровля — 86.140 зол., 10) суспільна опіка — 62194 зол., 11) піддержка хліборобства — 50 зол., 12) піддержка торговлі і промислу 3.813 зол., 13) публична безпека 77.739 зол., 14) ріжні 62.835 зол., 15) покриття буджетового недобору 11.859 зол.

Буджет на папері зрівноважений. Позиція звичайних доходів виносить 771.088 зол., надзвичайних 58.886 зол. — разом 829.974 зол. Найвидатнішою доходовою позицією є комунальні підприємства з 290.158 зол., дальше додатки до державних податків — 150.359 зол., участь в державних податках 88.600 зол. та дохід з комунального майна — 70.325 зол.

Мірилом комунальної національної політики є передовсім відділи мистецтва та культури, субвенції і дотації та суспільна опіка. Поодинокі радні присвячують тим відділам найбільше уваги і вони звичайно викликують найживішу дискусію в часі буджетових нарад, полишаючи без більшої або й ніякої уваги нераз дуже важні економічні справи. Тут кожна нація чи група в раді хоче виторгувати для себе як найбільше. При останньому буджеті забирали голос усі три українські радні, а найчастіше радний Іван Майка, що домагався субвенцій для поодиноких наших установ, ставлячи у цьому напрямі відповідні внески. Одначе голос радного Майки був голосом вопіючого в пустині, бо польсько-жидівська більшість його внесків не взяла на увагу, причому між п. Майкою і жидівськими радними приходило кілька разів до контрверзій. На ці три рубрики — мистецтво та культура, субвенції і дотації та суспільна опіка — призначено в буджеті кілька десятків тисяч золотих — усе те для поляків і жидів: українці одержали всього 500 зол. на захоронку.

Про господарські потреби наших міщан і передмість, де вони творять більшість населення, магістрат не дбає багато, а трактує їх як трактує мачуха пасербів.

Не інакше воно і в інших східногалицьких містах. Вина тут по нашому боці, бо наша інтелігенція вийшовши здебільша зі села, має на оці передовсім село, не доцінюючи ваги міст, якими у своїй організаційній праці мало цікавиться. А пора і тут перевести зміну нашої тактики у цьому напрямі, щоб містам і міській господарці присвятити більше уваги, організації та праці. А студії міських буджетів і міська комунальна політика відкриють нам очі на неодно, на що дивимося щоденно, а чого справді не добачуємо С. Б.

СТРАЙК У МАДРИДІ.

МАДРИД, 16. 6. ПАТ. Один правий часопис оцінює скількість страйкарів у Мадриді на 120.000, з того 75.000 будівельних робітників. Решта припадає на конфекційний та деревний промисл і на обслугу вінд та центрального огрівання. Власники деяких домів не допускають робітників до праці, не зважаючи на високі грошеві кари

СЛОВАЦЬКІ ЛІКАРІ ГРОЗЯТЬ СТРАЙКОМ.

ПРАГА, 16. 6. ПАТ. Молоді словацькі лікарі пропонують загальний страйк лікарів тому, що влада не сповнює їх побажань у справі обезпечення і т. п

СМЕРТЬ СОВІТСЬКОГО ВЧЕНОГО.

МОСКВА, 15. 6. ПАТ. В Харкові помер член Української Академії Наук, Олександер Ющенко.

КРІЗА ШВЕДСЬКОГО УРЯДУ

СТОКГОЛЬМ, 16. 6. ПАТ. Провідник аграрної партії Персон обіцяв відповісти королеві в середу, чи зможе утворити уряд.

„КОНСТИТУЦІЯ У МАСИ".

МОСКВА, 16. 5. ПАТ. Ц.В.К. комуністичної партії приказав надрукувати 15 міліонів примірників проекту нової конституції.

„ДЕЗИНФЕКЦІЯ".

БУКАРЕШТ, 16. 6. ПАТ. У Букарешті та у кількох провінціональних містах прихильники правиці палять публично стоси лівих часописів.

В цьому місяці не забуваймо про стрілецькі могили й українських інвалідів!

Свята в честь Симона Петлюри.

КОЛОМИЙЩИНА — СИМОНОВІ ПЕТЛЮРІ.

Це вперше зібране українське громадянство Коломийщини, в душах і серцях котрого ще тліють іскорки національно-державницького і соборницького духа, гідно і святочно віддало поклін Вождові Народу і Лицареві найвищих національних чеснот нашої доби. З нагоди десятих роковин трагічної смерти Голови Директорії і Головного Отамана військ і фльоти Української Народньої Республики, Симона Петлюри, філія Т-ва „Просвіта" при співучасти місцевих і повітових установ та організацій уладила дня 7. червня ц. р. у Коломиї величаву жалібну академію.

Академія розпочалась відспіванням „Заповіту" (із глибоким почуттям сумної хвилини виконав знаменитий хор „Колом. Боян", під орудою д-ра Р. Ставничого). Потім д-р Кузьмич (голова філії Т-ва „Просвіта") в теплих і повних пієтизму словах пригадав присутнім діла героя недавньої визвольної боротьби та просив ушанувати його память повстанням з місць і однохвилинною мовчанкою.

Дальшою точкою академії був реферат-промова полк. О. Доценка на тему: „Життя й чин Симона Петлюри". Промова подобалася своєю щирістю й безпосередністю; її вислухало понад 400 осіб з неослабним зацікавленням. Академія, яку закінчено нац. гимном, залишила по собі найкраще враження.

Для повноти треба би ще згадати, що академію „ущасливили" своєю присутністю й „наші" доморослі комуністи, очевидно з деякою ціллю але побачивши поставу присутніх громадян та їх настрої, не відважились на якийбудь виступ. „Новозорянських" менторів і мальконтентів у загалі не було. Гро присутніх становила сіль Української Землі — селянство, хоч не бракувало інтелігенції й молоді.

Декоративна сторона академії виглядала так: В центрі сцени приміщений портрет Небіжчика, над ним великий тризуб — державний герб України, вгорі схрещені прапори національний і жалібний, а зелень і квіти доповнювали мистецьку декорацію.

ЯК УШАНОВАНО ПАМЯТЬ С. ПЕТЛЮРИ В ПОДЄБРАДАХ.

Українська кольонія в Подебрадах достойно вшанувала память Гол. Отамана з нагоди 10. роковин його трагічної смерти. 21. V. в день Вознесения парох о. Гопко відправив панахиду за всіх, що полягли в боротьбі за волю України, а 31. V. в приміщеннях УТГІ з ініціятиви Союзу Українських Старшин відбулася урочиста академія, на якій реферат „С. Петлюра — борець за правду" виголосив інж. В. Прохода. Академія закінчилася відспіванням нац. гимну. Підчас академії переведено збірку на бібліотеку імени С. Петлюри в Парижі.

У справі інвестиційного податку.

Одному львівському громадянинові міська управа у Львові виміряла інвестиційний податок за 1932. рік у сумі 30 зол. 20 сот. чвертьрічно. Львівський воєвідський уряд видав 10. квітня розпорядок, який касує згаданий платничий наказ, покликавшись на ст. 48 закону про тимчасове управильнення фінансів з 11. серпня 1923. В. З. Р. П. Ч. 94. поз. 747. у звязку з § 131 розпорядку міністра внутр. справ з дня 23. листопада 1932. В. З. Р. П. ч. 113. поз: 937.

Стаття 20. і 21. закону про тимчасове упорядкування самоуправних фінансів каже, коли вільно самоуправним установам стягати самостійні податки. Сказано там, що не вільно джерел уже обтяжених податками, обтяжувати самостійними податками, хіба виїмково на точно означену ціль, в обмеженому часі і то до висоти 50 прц. комунальних податків, допущених законом. Але в розпорядку міністра внутрішніх справ з 19. листопада 1926. сказано, що можна в огляду на публичний інтерес у даному буджетовому році стягати інвестиційний податок, коли комунальна установа не може покрити коштів, вичерпавши всі інші доходові джерела. На цій підставі громада міста Львова мотивувала свої рішення з 1931. і 1932. р., щоб побирати інвестиційний податок на будову та направу вулиць і хідників. Тимчасом у своїх рішеннях Рада Міська не устійнила у своїх мотивах чи була справді небуденна подія, яка викликала необхідність перевести ці міські роботи і то у згаданих роках. Тимто не можна говорити про виїмковий випадок, який виправдував би такий податок, який вона хотіла стягати.

За обєднання української еміґрації в Ч. С. Р.

Зїзд Центрального Союзу Українських Організацій у Празі

1. ц. м. відбувся у Празі установчий зїзд українських емігр. організацій при участи 28 делегатів і 50 гостей. На початку зїзд на поклик голови інж. А. Гальки вшанував тих, що полягли за волю України, повстанням з місць і відспіванням „Чуєш, брате мій..." Голова Ц.С.У.О. зложив декларацію, в якій заявив, що Ц.С.У.О. згідно зі своїми статутами є організацією національною й аполітичною, що стоїть на становищі самостійности і соборности. Основною і єдиною метою Ц.С.У.О. є координація сил української еміграції в ЧСР., а конкретним завданням праці є: правний захист і соціяльна опіка над еміграцією, плянове і доцільне розгорнення та розподіл праці і пропаґанда української справи між чужими та навязання добрих взаємин у першу чергу з чехословацьким народом. Ц.С.У.О. не має найменшого наміру перебирати гегемонію над усією еміграцією, ані не хоче і не буде вмішуватися до праці організацій, що стоятимуть поза Ц.С.У.О. Щодо відносин до чехословацького народу й Чехословацької Держави, то Ц.С.У.О. стоятиме на становищі повної льояльности.

До Ради Ц.С.У.О. обрані: інж. А. Галька (голова), І. Перець і проф. М. Любінецький (заст. голови), д-р В. Фрищин (секр.), інж. М. Яремин (скарбн.), інж. В. Дрикалович (екон. і фін. реф.), д-р Л. Куриляк (правн. реф.), д-р М. Дольницький (осв.-культ. реф.), д-р Г. Масик та Г. Доскоч (чл.). До Рев. Ком. обрані: доц. В. Доманицький, інж. П. Василюк і Е. Дмитрів.

Ухвалено співпрацювати зі всіма організаціями, що з ними Ц.С.У.О. вже знайшов або знайде спільну мову, зайнятися долею гімназії, справою чесько-українських т-в у Празі й на провінції, утворити при Ц.С.У.О. Раду Старших з голов усіх союзних організацій, що мала би вирішувати особливо важливі питання, піднати перед чсл. урядами заходи в справі признавання громадянства, утворити бюро праці тощо.

Канцелярія Ц.С.У.О. міститься у Празі II., Spalená 21., ч. тел. 480-61 У. Т.

Новий Головний Виділ Т-ва „Просвіта“.

Головний Виділ Т-ва „Просвіта“, доповнений на Загальнім Зборі дня 11. червня ц. р., уконститувався на першім засіданні дня 15. червня ц. р. і розділив між себе поодинокі чинности в такий спосіб: *д-р Іван Брик* — голова і референт освітньо-організаційної та видавничої комісії; *посол Мудрий Василь* — I-й заст. голови, референт персональних справ і делеґат до Кураторії Національного Музею; дир. *Терлецький Омелян* — II-й заст. голови і референт бібліотечної комісії; *м-р Дужий Микола* — секретар і референт позашкільної освіти та освітньо-виховної комісії; *радн. Дроздовський Юліян* — скарбник, делеґат Гол. Виділу до Кураторії Фундації ім. о. П. Фолиса та звязковий з „Т-вом українських правників“; *мец. Корчинський Михайло* — контрольор і звязковий з Ревіз. Союзом Українських Кооператив; *д-р Витвицький Степан* — референт маєтків низових клітин „Просвіти“; *ред. Глібовицький Василь* — референт пропаґанди й масового членства; *о. кан. Дзерович Юліян* — референт комісії для поборювання неграмотности, делеґат Головного Виділу до Управи Бурси ім. Гр. Кузьми в Золочеві і звязковий з українським духовенством; *д-р Дзерович Маркіян* — референт для західних окраїн і звязковий з Т-вом українських лікарів; *дир. Кузик Степан* — фінансовий референт; *ред. Кравців Богдан* — референт книгарні, маґазинів та їх розвантаження; *посол Пеленський Зиновій* — референт Ювил. Комітету і дел. Гол. Виділу до Гол. Ради Кр. Т-ва „Сіль. Господар“; *ред. Таранько Михайло* — референт переплетні і звязковий з українським учительством; *інж. Творидло Микола* — референт маєтків Т-ва „Просвіта“; *дир. Миґович Петро* — заст. виділового, звійшов до Гол. Виділу на місце ред. Яворівського Евгена, який зрезиґнував — заступник секретаря і фінансового референта; п-і *Макарушкова Евгенія*, заст. виділ., референтка театральної комісії і делеґатка Гол. Виділу до Т-ва Опіки над Молоддю та охорони дітей; *д-р Булак Степан*, заст. вид. — правний референт; *о. д-р Гриньох Іван* — заст. вид. — — референт для приєднування українського духовенства в члени і до активної праці в просвітянській організації; *дир. Ваґула Михайло* — заст. вид. — референт пропаґанди за членством кооператив у „Просвіті“; п-і *Терлецька Евгенія*, заст. вид. референтка організації жіноцтва в „Просвіті“.

Коедукація молоді в школах.

З листів до Редакції.

Під таким наголовком появився в „Ділі“ ч. 132 короткий зміст з викладу о. крил. Ю. Дзеровича і дискусія на цю тему. На жаль, ця друга частина подана не зовсім вірно. Мушу ствердити, що двоє дискутантів, між ними і я, не противилися коедукації в наших школах. Опираючись на свому досвіді, колись як учня, пізніше як професора і директора коедукаційної школи, я не то що не бачив у ній „зла конечного, яке слід для добра нашої молоді якнайскорше зліквідувати“, але вказував також на добрі овочі, які вона для виховання молоді під оком дбайливого педаґоґа приносила. Зокрема підчеркнув я, що коедукація в наших приватних школах також з огляду на фреквенцію конечна. Підчеркую, що моя промова була оперта виключно на мому довголітньому досвіді виховника нашої молоді, якої моральний рівень був завжди високий.

Д. Коренець.

Audiatur et altera pars.

Свято в Нагуєвичах в освітленні українських соціял-демократів.

(З листів до Редакції).

Хвальна Редакціє!

З огляду на те, що в пресі появилися голоси, які невірно представляють хід свята в Нагуєвичах дня 31. травня ц. р., просимо ласкаво помістити отсе вияснення:

Свято в Нагуєвичах уладило Культурно-освітне Товариство Українських Робітників „Робітнича Громада“ в Дрогобичі, яке набуло і є власником ґрунту, що на ньому стояла родинна хата Івана Франка. Свято мало мати культурницький прилюдний характер, тому заповіджено його афішами, висилаючи попри це запрошення до українських центральних освітніх та економічних установ, з неукраїнських до Централі Т.У.Р.А. та до Центральної Комісії Професійних Союзів.

Коли естрада, на якій мала відбутися Академія, вже була удекорована, прийшов гурток залізничних робітників із Стебника з прапором своєї професійної організації, який завісили на стіні, повище портрету І. Франка. Прапор прислонив тризуб сплетений із чатиння.

В кілька хвилин після того, коли площа перед естрадою вже була до половини заповнена, вмашерував на площу відділ дівчат і хлопців з жовто-блакитним прапором напереді. Гадаючи, що це якась група учасників, присутні розступилися, впали навіть оплески і ніхто не перешкаджав, коли присутні співали. Раптом піднеслися палиці і впали оклики: „Товариші наперід! Здріть ті червоні шмати!“ Виявилося, що це зорганізована група націоналістів, яка з криком кинулася в напрямі естради.

Впорядчики не допустили напасників на естраду, а водночас началася бійка, яка скінчилася утечею напасників.

Для виправдання свого виступу пустили напасники в обіг поголоску, що нібито вони стали в обороні тризуба й жовто-блакитних прапорців, які мали зірвати „жидівські комуністи“. Стверджуємо, що ніякого тризуба ні жовто-блакитних прапорців ніхто не зривав. Жовто-блакитних прапорців загалом не було. Тризуба теж ніхто не зривав. Все це хіба злобна видумка гуртка націоналістів, що прийшли зорганізовано на Свято, узброєні в палиці, в намірі Свято розбити та опоганити подібно, як це зробили на Святі відкриття памятника І. Франка у Львові на Личаківському цвинтарі.

Видумка про зірвання жовто-блакитних прапорів та зневажливу демонстрацію проти тризуба дуже невдачна.

Адже ініціяторами та аранжерами як і господарями Свята були українські робітничі соціял-демократичні організації і хіба ніхто не повірить, щоби вони не то дали згоду, але й стерпіли, якби хтось на їхньому Святі осмілився зневажливо демонструвати проти символу ідеї державної самостійности України, тієї ідеї, яку У.С.Д.П. перша на галицькому ґрунті видвигнула у ввесь ріст і за яку послідовно боролася і бореться.

Те саме, що до вибриків націоналістів, відноситься теж і до провокаційних виступів приcлужників Москви, що підшиваючись під мандат українських соціялістичних робітничих організацій, намагалися захвалювати большевицький рай на Україні.

За вибрики одних і других годі винувати аранжерів Свята в Нагуєвичах.

Львів, дня 10. червня 1936.

За Головну Управу „Робітничої Громади“:

Іван Квасниця, секр. **П. Буняк, голова.**

В. Темницький.

•

Від Редакції:

Друкуючи без ніяких змін вище наведеного листа з уваги на підписаних на ньому трьох відомих українських діячів, уважаємо за відповідне зазначити ось що:

1. Знаємо, що організатори Свята запрошували на нього всі українські установи й редакції і тому ми не відмовляли їм доброї волі;

2. Чували ми, що дрогобицька „Робітнича Громада“ втримує з неукраїнськими організаціями мабуть чи не ближчий звязок, ніж з українським організованим громадянством;

3. Нашим інформатором не був ніхто з націоналістів і тому теза, що це націоналісти свідомо перекрутили правду, не видається стійною;

4. Фактом є, що соціялістичний польсько-жидівський ТУР у Польщі, запрошений на Свято, є насичений комуністичним елементом (гасла ТУР-у у 1-травневім поході у Варшаві) і що запрошуючи ТУР та польські робітничі організації, можна було припускати, що комуністи схочуть використати цю нагоду для власних цілей;

5. Ствердження, що „жовто-блакитних прапорців взагалі не було“, дуже сумно свідчить про організаторів свята, відповідальних за зовнішньо-декораційну сторінку, що підкреслює маніфестаційний характер кожної імпрези;

6. Фактом є, що організатори свята не реагували на — свідоме чи випадкове — закриття тризуба червоним прапором, ані проти славословля Совітів деким із промовців;

7. Приємно ствердити протикомуністичний тон вищенаведеного листа.

Перед одним святом.

Львівська сокільська округа святкує в днях 20. і 21. ц. м. двацятьліття смерти Івана Франка. Відбудуться прилюдні змагання, зложення вінків на гробі Великого Поета і Діяча та прилюдні вправи.

Зовсім природне, що сокільство віддає поклін Тіням Франка. Воно вросло в традиції до Нього. Пригадатиб ювилей його 40-літньої письменницької й громадянської діяльности в році 1913. насамперед сокільством у Станиславові а кілька місяців пізніше у Львові. Тоді то у Львові Сокіл-Батько 7. грудня 1913. р. святкував його діяльність прилюдним виступом. Проф. Боберський привіз Поета автом до домівки Товариства, де відбувався прилюдний виступ. Мабуть довелося Франкові вперше у свому житті скористати з такої поїздки. Чета львівських Соколів струнковою лавою поздоровила його а д-р Цегельський Л., тодішній І. заступник голови, витаючи його промовою, сказав м. і. ось що: „Святкуємо отсей ювилей тому, що ми, як сокільська організація, носимо в собі певне зерно Франкової ідейности: нашою ціллю є витворити здоровля духа й здоровля тіла, характерности, бодрости, сміливости, неуступчивости й неустрашимости перед переватою, солідарности, карности, братерства й громадянської доцільности. Нашою засадою є рівність усіх перед приказом, усіх перед обовязком, перед завданням. І я можу сказати, що ті наші задачі, які ми маємо сповнити, мають основну ідею Його творчости“.

Тоді вручило сокільство Франкові срібний вінок, що нині переховується в музею Т. Шевченка.

Не дивниця, що чета соколів відпроваджувала Франка на вічний спочинок в р. 1916. Всеж тоді знайшлося у воєнний час бодай скромне число соколів на місці, що могли віддати останню прислугу Йому.

Не дивниця також, що в 10-ліття смерти в 1926 р. видав сокільський провід заклик до гнізд у краю вшанувати память Франка засадженням памяткових дубів ім. Франка і відбуттям прилюдних виступів в його честь. Заклик м. ін. подавав: „український нарід мусить видати зпоміж себе тих „Каменярів“ І. Франка, які лупалиб скалу „Незгоди-гнилі-рабства“. Гнізда заклик сповнили, а в самому Львові на окружному святі також посадили на площі дуб ім. Франка.

Зрозуміло, що двацятьлітня річниця смерти Франка не може проминути непомітно в сокільському житті. Тому то уладжує львівська округа прилюдне свято. Воно то має бути пригадкою для громадянства творчої праці І. Франка, а для молодого, сокільського покоління поукою пошани наших Великих Людей.

Якжеж ставився Франко до сокільства?

Далеко інакше, як загал наших громадян. Його синів, малих хлопців, стрічалося на вправах

у Львівському Соколі, де постійно вправляли а відтак стали діяльними членами львівського Сокола.

Таких батьків, як Він, побажатиб якнайбільше нашій нації. Тоді булоб менше неоправданих вимог громадянства до наших тіловиховних установ.

Гакстен.

предсідник звільнив цього свідка.

Великий процес ОУН у Львові.

ШІСНАЦЯТИЙ ДЕНЬ РОЗПРАВИ.

У вівторок, шіснацятого дня розправи, цілий день зізнавали ще свідки. Між ними суд переслухав засуджених: Лебедя, Лемика, Куца та Мацейка. На салі розправ далі публики дуже мало.

ОБТЯЖУЮТЬ ПІДСУДНИХ.

Св. Ян Гірни, поліційний агент у Львові, оповідає понад цілу годину про зізнання підсудних: Пашкевича, Макарушки, Мигаля, Зарицької, Равлика і Федаківної на поліції. Свідок обтяжував підсудних та обговорював ролю кожного з них згідно з актом обвинувачення. У справі вбивства дир. І. Бабія зізнав, що підс. Мигаль зволікав з цим убивством. На питання предсідника, яка була причина зволікання свідок відповів, що при переслуханні підс. Мигаля він вичув, що цей підсудний зволікав тому, бо не хотів убивати українця та ще до того старшину УГА. Дир. І. Бабія убив сам М. Цар без підс. Мигаля, який мав боронити відвороту. Він на вул. св. Петра не прийшов, бо заспав. Свідок додав, що за ком. Кособудським слідкували коло Бригідок одночасно: підс. Мигаль і Свенціцька, Зарицька та Сеньків. Колиж предсідник випитував про важніші подробиці свідок заявляв негайно, що їх не пригадує собі, бо вже минув від переслухання довший час. Зате свідок потакував предсідникові, коли він пригадував йому ці важніші подробиці зі слідчих зізнань. З черги низку питань до свідка поставив підс. Равлик. Свідок теж плутався у відповідях на питання цього підсудного у справі відомих подій в Угнівщині в 1933 р. та стрічі підс. Равлика з М. Косівною. Після таких відповідей підс. Равлик виявснив, що підчас подій в Угнівщині М. Косівної взагалі не було в Угнові, лише у Львові, бо нездужала. Тому підсудний не міг у тому часі стрічатися з нею в Угнові. Далі підс. Качмарський виявснив, що підддав сам Мигалеві думку стрінутися з підс. Р. Шухевичом. Підчас стрічі підс. Р. Шухевич не дав підсудному ніяких доручень. Опісля поставив кілька питань підс. Мигалеві у звязку зі зізнаннями свідка у справі передачі револьверів перед вбивством дир. І. Бабія. Підс. Качмарський виявснив, що він ніколи не давав підс. Мигалеві револьверів, лише відобрав їх від Мигаля. У цій самій справі поставив обор. д-р О. Павенцький кілька питань, але свідок теж не дав ясної відповіди. На питання цього оборонця свідок не дав категоричної відповіди, чи підс. Зарицька призналася перед ним до приналежности до ОУН.

ПОДІЇ В УГНІВЩИНІ НЕ ВИКЛИКАЛА ОУН.

На питання обор. д-ра **Шухевича**, чи знає, що ОУН видала комунікат того змісту, що події в Угнові не є звязані з організацією, свідок відповів: ні! На питання підс. Бандери, чи свідок стрічався колинебудь з комунікатами організації, свідок відповів, що не виключає. Тут підс. Бандера виявснив, що організація розіслала окремий комунікат до всіх редакцій, що події в Угнівщині не були звязані з ОУН і що в цій справі ведеться слідство.

Св. Ян Панек, поліційний агент, зізнавав лише кілька хвилин і подав, що підс. Спольський їздив до Кракова по нелегальну літературу.

М. ЛЕБЕДЬ ЯК СВІДОК ЗАЯВИВ, ЩО НЕ НАЛЕЖИТЬ ДО ОУН.

По півгодинній перерві на салю ввело двох поліцаїв засудженого у варшавському процесі на досмертну вязницю Миколу Лебедя. Засуджений в арештантському одінні, з остриженою головою, разураз споглядав до публики і схиленням голови та усмішкою витався з підсудними. Колиж поліція ввела на салю підсудних, М. Лебедь поклонився та веселою усмішкою привитався з підс. Зарицькою, Свенціцькою та іншими підсудними. Кожний з засуджених скупчив увагу, щоб почути зізнання цього свідка. На питання предсідника М. Лебедь відповів, що має 26 літ, а приналежність його...

Предсідник звернув йому увагу, що не вживав цих слів, бо його каже усунути зі салі. На питання предсідника М. Лебедь відповів, що в ОУН не працював, не мав нічого спільного з Юнацтвом і не знає, хто працював в Юнацтві. Тому

СВІДКИ ПРО ПСИХІЧНУ НЕДУГУ ПІДС. СЕНЬКОВА.

Опісля **св. Софія Сеньків**, мати підсудного Р. Сенькова зізнала, що її син нездужає на якусь психічну недугу вже в 1928 р. Підс. Сеньків втікав часто з хати, блукав по парку і по місті і тому за ним ходила часто сама, щоб привести його до дому. Бували теж випадки, що його приводили до дому чужі люди. Мати далі оповіла, що її син Роман заробляв місячно коло 150 зол., які віддавав свідкові. Додала, що її муж дістає ледви 126 зол. емеритури і родина з 5 осіб не могла би вижити з цієї скромної суми, якби підс. Р. Сеньків не давав на прожиток. Підс. Сеньків був дуже слухняний. Підс. Мигаль приходив до хати свідка. З черги низку питань до свідка поставив **обор. д-р Е. Давидяк**. Свідок подала, що перед утечею з хати її син був дуже неспокійний, робив авантюри. По повороті до дому відповідав, що не знає, де блукав. У 1928 р. лікар нервових недуг заявив, що її син нездужає на нервовий розстрій.

Св. Марія Шміркова, полька, сусідка, потвердила зізнання матері підс. Р. Сенькова у справі його недуги та поведінки підчас цієї недуги. Раз стрінула підс. Р. Сенькова при вул. Стрийській, де він блукав. Коли свідок спитала його, що він там робить, підс. Сеньків тоді розплакався. По вияснениях свідка на питання про куратора і на питання обор. д-ра Давидяка, цей оборонець мотивував свій внесок, щоб трибунал переслухав лікаря нервових недуг Райна, який 17. квітня 1928 р. ствердив, що підс. Сеньків нездужає тяжко на психічну недугу. Знову у травні ц. р. цей лікар зізнав перед слідчим суддею, що свідоцтво з квітня 1928 р. видав лише на прохання сестри підсудного Ір. Сеньківної. Тепер не може нічого про цю недугу зізнати, бо не має вже своїх записок. Тому оборонець поставив внесок, щоб трибунал не відчиту

Народня честь наказує подбати про впорядкування стрілецьких могил і про забезпечення інвалідів УГА.

о. О. ПРИСТАЙ. 44

В АМЕРИКАНСЬКОМУ ВАВИЛОНІ.

Врешті приїхав до Америки о. І. Волянський, простий сільський священик без докторату й без слави визначного політика або письменника. Він перший пішов між нарід — між колишніх двірських слуг, форналів, малоземельних селян та інших галицьких голодоморів, що переселенням до Америки врятували своє існування. Панотець І. Волянський відвідував за чергою робітничі дільниці й пізнав, що наші емігранти мали роботу, хоч тяжку і часто вельми небезпечну, але заробляли собі на прожиток гарний гріш. Не терпіли галицького голоду й холоду. Було, що зїсти, в що одягнутися і чим запалити і світити. Тіло було заспокоєне, зате душа марніла й никла без душевного корму.

Негайно закотив о. І. Волянський свої попівські рукави та почав усюди, де лише став ногою, організувати церковні комітети, братства й інші товариства. Їздив з одної місцевости до другої, як справжній апостол, проповідуючи науку Христа й національну єдність. Будував гать перед деморалізацією і винародовленням. А щоб заснвані братства були тривкі, постановив сцементувати їх українським часописом, що міг би обєднувати цілу українську еміграцію.

Але заки це все здійснилося і заки взагалі приїхав перший священик до наших заокеанських братів, минали довгі роки безпросвітку. Світські інтелігенти не приїзджали сюди, бо й не було ще до чого. Нарід ходив самопас, хоч дуже потребував когось, хто був би його порадником і провідником. Але мав тільки свою темноту, що є корінем недолі, як казав Плятон. Окрім того лемківські емігранти принесли собі з краю блудну віру в московського царя, що стояла в них поруч віри в Бога. Католицтво було пільською (польською), а не їх русскою вірою. Так вмовляли в них їх старокраєві панотці москвофільської орієнтації.

Годі дивуватися, що ці неосвічені, національно несвідомі й політично здеорієнтовані переселенці не могли самі спромогтися на великі культурні речі. Ці люди були добрим, хоча й суковатим матеріялом, що для свого обробітку потребував дбайливої і зручної руки.

Треба признати, що лемки прийшли до Америки не лише зі своєю темнотою, але й зі щирими патріотичними почуваннями. Церква, старославянські церковні обряди, трираменний хрест і рідна мова, себто лемківське наріччя, хай там і звали це все „русским", проте воно було для них дорогими святощами. До всього рідного ставились з подиву гідним пошанівком.

Опинившись в гомінкій Америці, жили в добробуті, але не могли забути за бідну, далеку й любу Лемківщину. Тужили за верховинськими селами й рідними церковцями. Ніхто не розраджував їх. Не було інтелігентів, що організувалиб і освічувалиб їх та в цей спосіб улекшувалиб їм зживатися з чужиною. Тому лемки самі шукали собі розваги в американській корчмі. До корчми були привзвичаєні ще із старого краю. В ній топили в чарці свою велику тугу...

До „салуну" сходилися наші емігранти звичайно щовечора по роботі. Попивали „віскі", пиво або вино, співали свої тужливі верховинські пісні і згадували рідні села, свояків і знайомих. Та найчастіше і найдовше зупинялися думками при своїй сільській церковці. З нею звязувало їх найбільше дуже приємних спогадів про хрестини, вінчання, празники і т. п.

Лемки в Америці не ходили до римо-католицьких церков. Навіть на ірляндські церкви дивилися, як на „пільські" костели.

„Треба нам нашої руской церкви!" каже американський корчмар, лемківського походження.

„Та, гей!" підхопив найстарший зпосеред емігрантів. „Без церкви, братики, не можемо тут, в Гамериці жити".

„Ми теж христіяни!" потвердив хтось з боку. А за ним знов інший відізвався і, по американськи, подав вже готовий проєкт:

„От знаєте что, я знаюся добрі з моім босом*). Його попрошу я, аби компанія дала нам, руснакам, лоти**) під будову. Ми збиремо кущик***) грошей поміж собою, а наш старокраєвий майстер, Юрко Килим, вибудує нам нашу святиню, та будемо якимись там христіянами".

Ось так лемко-корчмар, піддав перший думку про необхідність церкви. Він був для лемків в Америці найбільшим і найліпшим порадником у всіх справах; заступав їм священика і війта. Розганяв їх смуток, потішав щирими словами і горілкою, яку також боргував, а в потребі позичав навіть готівку.

Чи наші американські корчмарі з побожности заохочували своїх земляків до будови власної церкви, чи думали більше про свій бізнес, про це знає лише Всевидючий. Ми грішні можемо тільки ствердити, що як треба було купувати парцелі під будову церкви, то звичайно такий корчмар радив, де вона повинна стояти. Всі були згідні з його пропозицією і будували церкву недалеко для більшости руснаків, що найрадше мешкали близько свого „салуна". Виходило щось подібного, якто бувало за панщиних часів в Галичині, коли то церква часто мусіла бути, згідно з волею дідича, в сусідстві двірської корчми...

*) Boss — наставник над робітниками

**) Lot — будівельна парцеля.

***) Трохи (лемк.)

вав його зізнань, але щоб переслухав його тут на розправі. Одначе трибунал прихилився до спротиву прокуратора і по нараді рішив таки відчитати зізнання цього лікаря.

„КСАВЕРИ БРУДАС" — ЦЕ ПІДС. Р. ШУХЕВИЧ. — ЛЕМИК ПОТВЕРДИВ ЗІЗНАННЯ ПІДС. ПІДГАЙНОГО І БАНДЕРИ.

З черги на салю ввели двох поліцаїв М. **Лемика,** засудженого за атентат у большевицькому консуляті у Львові в жовтні 1933 р. на 15 років вязниці. На питання предсідника, хто дав йому револьвер, щоб убити большевицького консуля, Лемик хоче оповідати від початку про свою приналежність до Юнацтва. Одначе предсідник йому перебив, кажучи, що це до справи не належить. Свідок відповів, що револьвер дав йому „Ксавери Брудас". На дальше питання предсідника, чи ним був підс. Р. Шухевич, свідок сконфронтований з цим підсудним рішуче заперечив, щоб саме він давав револьвер. Далі на питання, чи цим Ксавером Брудасом був саме підс. Підгайний, свідок спершу заперечив, опісля потвердив, коли довідався, що підс. Підгайний сам признався уже до цього. Свідок виясчив, що пізнав підс. Підгайного з фотографії ще у слідстві, але не хотів цього тоді сказати. Тепер після признання інж. Підгайного, свідок звільнений від мовчанки. На питання прокуратора: Якби ми сказали, що підс. Р. Шухевич признався, чи ви були би сказали: **так!** — Лемик заперечив рішуче і відповів: — **ні!**

СТРІЧІ ЛЕМИКА ПЕРЕД АТЕНТАТОМ.

З черги низку питань до свідка поставив підс. Підгайний та Бандера. Свідок признав ще раз, що стрічався з підс. Підгайним, дістав від нього револьвер, просив його перед атентатом, щоб віддав невеличкий довг гімназійному товаришеві, щоб вислав старі мешти до батьків і т. д. Признав теж, що дістав від підс. Підгайного перед самим атентатом легітимацію і гроші на заплату нічлігу в Н. Гостинниці. Тут обор. д-р О. Павенцький поставив свідкові питання, чому він у слідстві не признав, що підс. Підгайний був саме цим Ксавером Брудасом. Свідок виясвив ще раз, що тоді був обовязаний мовчати. На питання Бандери Лемик признався, що стрічався з підсудним на Янівській горі і дістав від нього вказівки, щоб по вбивстві большевицького консуля не втікав, але віддався в руки поліції і щоб на судовій розправі виснив мотиви цього політичного атентату. Додав, що причиною цього атентату є послідовне винищування московськими большевиками українського народу масовими розстрілами і голодом. На дальше питання Бандери, чи дир. І. Бабій намовляв свідка, щоб став поліційним агентом, свідок заперечив кажучи, що такий випадок був з його товаришем Безхлібником. На питання прокуратора, хто його сконтактував з підс. Бандерою на Янівській горі, свідок відмовився дати відповідь.

ПРОКУРАТОР ДОМАГАЄТЬСЯ ТАЙНОЇ РОЗПРАВИ.

Після того поліція звела на салю О. **Куца,** якого засудив луцький суд на 9 років за приналежність до ОУН.

прокуратор поставив уже вдруге внесок, щоб трибунал вів розправу при замкнених дверях і усунув зі салі підсудних з огляду на постійні демонстрації

Обор. д-р Ст. **Шухевич** спротивився цьому внескові і підкреслив, що підсудні заховуються дуже спокійно.

24 ГОДИНИ ТЕМНИЦІ.

По нараді трибуналу предсідник заявив, що трибунал відкинув внесок прокуратора, а св. О. Куца рішив покарати 24-годинною темницею за цей оклик.

ПЛЯНОВАНІ АТЕНТАТИ НА ВОЛИНІ.

На питання предсідника свідок подав, що має 23 роки, є православний і тепер відсиджує у луцькій вязниці кару за приналежність до ОУН. Св. зізнав, що пляновано атентат на воєв. Юзефського за його відому політику на Волині. Крім балачок не було ніякої підготови до цього атентату, не були навіть намічені боєвики. Свідок додав, що проти нього не вели навіть слідства за плянований атентат на воєводу, а суд засудив його лише за приналежність до ОУН. Крім атентату на воєводу Юзефського, ОУН плянувала ще вбивство П. Певного, Матусякевича та кількох конфідентів. На питання прокуратора свідок виясчив, що в 1933 р. скінчив гімназію в Луцьку, чув від громадянства і бачив, який є політичний стан на Волині, бачив польонізацію шкіл і т. д.

Свідки Матла та Безхлібник не прийшли до суду.

Св. Маєвський, технік мал., зізнавав ледви кілька хвилин. Признав лише, що працював в Юнацтві. Відмовив відповіди з ким працював і тому предсідник його звільнив.

Св. Марія Щиглівна, зізнала, по польськи, що у Великодню Суботу 1934 р. стрінула вечором підс. Качмарського з нижчим від нього товаришем, бльондином. На питання підс. Качмарського признає, що цим товаришем був Королишин. Пригадує собі теж, що тоді сміялася з підс. Качмарського та Королишина, бо оба вони були кумедно убрані. На питання, куди йдуть, підс. Качмарський відповів, що на пастирку. Тоді свідок сміючись додала, що хіба на резурекцію, бо це Великдень.

Св. Я. Петеш, без заняття, зізнавав теж лише кілька хвилин, що належав до Юнацтва.

Св. М. Атаманюк зізнав, що в 1932 р. арештували його на панахиді за душу бл. п. О. Басарабової і пізніше суд засудив його на 6 місяців за розкидання летючок. Свідок додав, що летючок тоді не розкидав. На питання підс. Михаля та Равлика свідок відмовився дати відповідь.

Св. інж. Г. Еліяшевський нічого не знає у справі якихось летючок і тому його негайно предсідник звільнив. Виявилося, що це мав зізнавати інший Еліяшевський.

НЕСАМОВИТИЙ КРИК.

Підчас переслухування цих останніх свідків присутні на салі розправи почули несамовитий крик якогось мужчини у судовім будинку. За кілька хвилин підійшов до прокуратора комісар поліції, шепнув йому щось до вуха і предсідник на домагання прокуратора перервав на кілька хвилин розправу.

Вкінці **св. Ю. Дмитерко,** студент прав, зізнав, що сидів з підс. Макарушкою в одній келії. Підчас їх перебування в арешті, замкнули теж Равлика. Коли підс. Макарушка побачив підс. Равлика на проході, дуже зажурився, що обтяжив у слідстві невинно саме цього підс. Равлика, помилившись щодо його особи. Свідок подає прізвища ще кількох арештованих, які бачили велику журбу підс. Макарушки з цього приводу.

ТАЄМНИЙ АТЕНТАТ.

Далі на питання прокуратора свідок подав, що в неділю 21. квітня 1935 р. робили на нього замах колишні члени ОУН. Оповів, що критичної неділі прийшло під хату свідка двох мужчин і намагалися викликати свідка з помешкання. Свідок спершу не хотів вийти, опісля згодився тому, що саме тоді було в нього двох його товаришів. Зміркувавши, що поведінка цих невідомих мужчин підозріла, свідок з товаришами розброїв їх. Зізнав, що він у справі цього замаху слідство на власну руку і довідався від одної особи, що замаховці не були навіть українцями. Поліція арештувала свідка тому, що не перешкодив цим невідомим замаховцям утекти.

Після того предсідник відложив розправу в год. 2.15 до середи год. 9. рано.

Катастрофи.

ОСЛЬО, 16. 6. ПАТ. Поспішний поїзд Осльо-Тронгдгем вискочив зі шин біля Баркаб-Ґерлі. Було сім осіб ранених, матеріяльні шкоди дуже великі.

ОСЛЬО, 16. 6. ПАТ. Пасажирський літак лінії Берґен-Тронгдгем розбився наслідком мряки об скелі гори Лягестен, на північному побережі фіорду Соґвеф. Останки літака найшли на скельному вистромі на висоті 400 м., 4 членів залоги і 3 пасажири згинули на місці.

Кривава сутичка поліції із страйкарями у Красноставі.

ЛЮБЛИН, 16. 6. ПАТ. 15. ц. м. у Красноставі прийшло до сутички зі страйкарями прилюдних робіт, які дуже агресивно домагалися значної підвишки платень. Треба зазначити, що в Красноставі всі безробітні найшли працю в урухомлених роботах. При розгонюванні страйкарів зперед будинку старости дійшло до сутички з поліцією, у висліді чого було двох демонстрантів ранених, один із них помер. Переведено багато арештувань, м. ін. арештували т. зв. страйковий комітет, що постійно підбурював робітників до страйків і демонстрацій.

НОВИНКИ.

— **З нинішнім числом „Діла"** наші предплатники дістануть останнє 12. число „Назустріч" з таким змістом: Михайло Островерха: Вуличками та переулками Риму. Михайло Рудницький: Обраховане щастя. Богдан Жарський: Поезії. Богдан Цісик: Молоді малярі вже інакші. Ольга Мочульська: Письменник, що передбачив час своєї слави. Стендаль: Вікторія Аккорамбоні. Дитячий театр. „Наша" й „українська" доба. Летіло 40 сорок...

— **Бельгійська фотографіка.** В музею артистичного промислу (вул. Гетьманська 20) заходом львівського Фотографічного Т-ва влаштовано показ праць світової слави мистця артистичної фотографії в Бельгії, Л. Мізона із Жілі. Показ отворений від год. 9—14, в неділі і свята від год. 10—13.

— **Показ виробів рідного промислу в Яворові.** відбудеться заходом Повітової Торговельної Спілки в днях 21.—26. червня ц. р. у салях місцевої Рідної Школи. Святочне відкриття в неділю 21. ц. м. в год. 12. впол.

— **Ґаз у Ходорові.** У звязку з будовою ґазового руротягу з Дашави до Жидачева, руротяг буде переведений теж до Ходорова, який дістане тим способом ґаз до освітлювання та інших господарських цілей.

— **За комунізм.** У Станиславові відбувся перед судом присяжних процес проти Естери Шапіра і Б. Сафірштайна за комуністичну діяльність. Шапіру засуджено на 3, а Сафірштайна на 2 роки вязниці та втрату громадянських прав на 5 літ. Засудженим обнижено кару на основі амнестії.

— **Всюди зловживання.** В Заведенні взаїмних обезпечень у Станиславові викрито великі пов-

шеві зловживання, яких допускався секретар дирекції Казимир Торковський. Справа виявилася, коли Торковського перенесли до Львова, а його місце заняв хто інший.

— **Самогубство гімназистки.** На сходах жіночої гімназії в Мисловицях пробувала відобрати собі життя учениця V. кляси, 16-літня Добромира Статкевич, родом із Катовиць. Вона стрілила собі в груди, ранячись тяжко. Причиною самогубства була лиха нота під кінець року. Її відставили в тяжкому стані до шпиталю.

— **Зміна полу.** До уряду цивільного стану в Пекарах на Шлеську зголосилася 20-літня Павлина Слота і зажадала, щоби змінити їй в метриці імя, бо вона властиво мужчина і хоче називатися Павло Слота та відбути військову службу. Характеристичні мужеські ознаки ствердили у неї лікарі підчас її побуту у шпиталі. Якщо піддасться одному хірургічному заходові, стане повним мужчиною. Цей випадок пригадує факт зміни полу у славної чеської спортсменки Зденки Ковбкової та подібний випадок в Англії.

— **Жертви грому.** В селі Ржонсави коло Ченстохови ударив грім у загороду Адама Анклевича і вбив жінку з двома дітьми.

— **Втопилося 40 осіб.** Під Будапештом затонув пором, що віз коло 60 трамваєвих урядовців, що були на вечорі в ресторані на острові серед Дунаю. Катастрофа склалася наслідком перетяження порому. Коло 20 осіб урятовано.

— **Золото на Сибірі.** З Іркутська повідомляють, що в одній копальні золота на ріці Лені знайшли дві великі брили золотої руди: одна ваги 3 кг., друга 2.21 кг.

— **Вписи до державної захоронкарської семинарії у Львові.** Дирекція цієї семинарії у Львові, вул. Ветеранів 11, приймає зголошення до вступного іспиту на I. курс. Іспити відбуваються що днини в год. 1. до 2. вполудне. Кандидатки мають зголоситися в дирекції особисто, в товаристві родичів або опікуна. При вписах треба внести прохання батьків або опікунів, з прилогами: метрика, життєпис, свідоцтво другого щеплення віспи, свідоцтво 7. кляси вселюдної школи, свідоцтво моральности — це останнє, коли кандидатка в цьому шк. році не ходила до школи. Ближчі інформації в секретаріяті.

З кіна.

КІНО „КАСІНО": „*ХОТІВ БИ Я, ТА БОЮСЬ*".

Секе Сакаль, що здобув собі таку симпатію серед кіноманів своєю добросердою усмішкою та незворушно спокійною вдачею, склав собі сам сценарій, в якому призначив собі прекомічну ролю помічника у дрібній крамниці. Не вміє він ні обслугувати клієнтів, ні важити риж, ні розвозити пакунки по домах. Зате має він те щастя, що з його поведінки та вигляду беруть його за когось іншого. Коли він опиниться без заняття і почне з глибини душі промовляти до дівчини, яка хотіла знати його тільки так довго, як довго він їздив крамничним мотоциклем, припадкові слухачі, директори театру, будуть переконані, що мають перед собою доброго старого актора і — заанґажують його, заки він зможе прийти до слова. Його театральний виступ звязаний теж із виступом другої принагідної артистки — сестрінки великого фабриканта, яке хоче випробувати серце молодця, що припав їй до вподоби. Фільма має подвійну акцію, чимало веселих сцен, добре складена.

Дивогляди.

ЛЮДИНА, ЩО НЕ ІСТНУЄ.

Англійська преса займається живо долею 22-літнього молодця, який приїхав до Льондону із своїми батьками, що стараються для нього право громадянства. Він уродився у Льондоні. Батько француз не записав його тоді, як він уродився ні в метриках англійських ні у французьких, коли вернувся до Франції. Тепер у Льондоні нема нікого з тих давніх їх знайомих, що могли би потвердити факт народин їх сина. Син незаписаний віде, тож, що фактично він не істнує як жива людина.

ЧАСОПИС ДЛЯ ВТАЄМНИЧЕНИХ.

Виходить в Европі часопис у 30.000 примірників і мало який журналіст має нагоду читати його. Називається він „Поліційна Ґазета" і видає її англійська тайна поліція тільки для вжитку поліційних урядів на цілому світі. Перші її числа появились ще в 1828. р.; виходила вона з перервами, нерівномірно. Щойно тепер перемінили цей журнал на щоденник. Є в ньому фотографії та точні описи всяких злочинців, за якими шукає поліція. Імовірно найбільше читачів має цей часопис між злочинцями.

Комунікат.

Виділ Філії Т-ва „Просвіта" в Рогатині стверджує, що нотатка в „Новому Часі" п. н. „Не шанують своєї рідної мови" та в „Нашому Прапорі" п. н. „Стид і ганьба" дотично голови Філії д-ра Гр. Дмитрова є неправдива, а саме:

1) Д-р Гр. Дмитрів не забирав слова на конференції лікарів, тому не міг промовляти „ломаною польською мовою", а промовляв лікар-українець, вибраний до президії місцевої орґанізації „Звйонзку Лекаржи Паньства Польского".

2) Д-р Г. Д. стояв на становищі, щоб перед остаточним підписанням декларацій вступу до Звйонзку засягнути опінії Українського Лікарського Товариства.

За Виділ Філії Т-ва „Просвіта" в Рогатині: Іванців Петро, секр., **Анд. Гривняк,** заст. голови.

☦ Посмертні згадки.

о. Михайло Світенький, парох Ладичина, визначний громадянин, широко відомий проповідник та орґанізатор, помер у Львові в загальному шпиталі 15. ц. м. в 77-ім році життя. Похорони відбудуться 17. ц. м. в Ладичині. Ширшу згадку присвятимо Покійному в найближчих днях. В. Й. П.!

Відозви й комунікати.

ОПОВІСТКА.

Комісія виховних осель і мандрівок молоді при „Українськім Краєвім Т-ві охорони дітей та опіки над молодю" подає до відома, що учасники організованих нею таборів могтимуть користати з 66 проц. залізничої знижки, якщо їхатимуть у визначених комісією речинцях (групово) та зложать наперед оплату на переїзд, а саме:

1) ОСТОДІР I. хлопячий (25. 6. — 22. 7.): збірка 25. червня ц. р. год. 6. рано у вестибулі гол. двірця у Львові. Відїзд зі Львова год. 7.15. Оплата за переїзд зі Львова до Брошнева 3 зол.

2) СОКІЛ I. дівочий (25. 6. — 20. 7.): збірка, відїзд та оплата, як для Остодору I.

3) СТАРЯВА I. дівочий (25. 6. — 22. 7.): збірка дня 25. червня ц. р. год. 8.30 рано у вестибулі гол. двірця у Львові. Відїзд год. 9.21. Оплата за переїзд зі Львова до Старяви зол. 2.50.

З огляду на те, що білети мусять бути куплені день наперед (для зарезервування місць), гроші на переїзд до вище наведених таборів слід зложити дня 23. ц. м. в домівці Комісії у Львові, вул. Чарнецького 26. I. бр. партер у год. 15—18. Замісцеві, що хотілиб користати з вище наведених знижок, повинні про це **повідомити письменно, а гроші на переїзд передати команді табору.** Долучити зобовязання заплати!

Одночасно подаємо до відома, що ми замкнули остаточно листу учасників табору Остодір I. хлоп. і не приймаємо на нього більше зголошень. На інших таборах є ще кілька вільних місць і тому продовжуємо речинець зголошень до них до 20. червня ц. р.

Дописи.

ТЕРНОПІЛЬ.

Філія Українського Краєвого Т-ва охорони дітей та опіки над молодю. Ще з воєнних часів істнує в Тернополі філія Українського Краєвого Товариства охорони дітей та опіки над молодю, що в часі кільканацятьлітнього безперервного головування заслуженого для розвою філії попереднього голови проф. Івана Боднара розвинула якслід свою діяльність, удержуючи сирітський захист а від недавна і передшкілля для дітей безробітних. У захисті є тепер 24 хлопців і дівчат у віці від 2 до 14, а в передшкіллі 31 у віці від 4—7 літ. Обі установи є під управою Сестер Служебниць; крім них багато праці й заходів вкладають у правильний розвій обох установ пані Ґуста Хомова й Ангелина Майкова. Захист і передшкілля мають від 19 літ безплатне приміщення в будинку фундації кн. Острожського при вулиці тоїж назви, де давніше на кошт фундації проживали підупавші міщани і міщанки. Тепер львівський воєвідський уряд, як фундаційна влада, дав приказ комісареві фундації п. Андрієві Фалендишеві віддати домівку фундації можливо якнайскорше на властиву її ціль, себто на приміщення підупавших міщан і міщанок; тимсамим і захист і передшкілля мусять шукати собі іншого пристановища, яким має бути власна домівка.

Будова захисту. Давніша управа фундації під проводом п. Панька Чубатого вже здавна хотіла прийти з допомогою для будови власної домівки сирітського захисту і звернулася у цій справі до фундаційної влади. На її просьбу воєвідський уряд у Львові письмом з 27. липня 1934 ч. ЛВ 5085/34 дав управі фундації дозвіл на підставі уповажнення міністерства суспільної опіки дарувати філії Українського Кр. Т-ва охорони дітей та опіки над молодю в Тернополі дві парцелі ч. кат. 1720 і 1009 з лучною поверхнею 721 квадратових сяжнів, обнятих вик. гіп. ч. 1067 гром. кат. Тернопіль при вул. кн. Острожського напроти польської захоронки під умовою, що обдарована філія прийме в акті даровизни обовязок вибудувати впродовж недовгого часу на дарованих їй парцелях приміщення для сиріт і перенесе там сироти, приміщені тепер в будинку фундації при вул. кн. Острожського. Управа згаданої філії для придбання фондів на будову захисту звернулася до тернопільського воєвідського уряду з просьбою на дозвіл на збірку. Воєвідський уряд у Тернополі дав такий дозвіл письмом з 29. листопада 1935 ч. РВ 3/80/35, на основі котрого можна перевести публичну збірку на будову згаданого вище сирітського захисту у всіх селах і містах тернопільського воєвідства в часі до 31. грудня 1936 р. Для зреалізування цієї збірки і переведення будови захисту скликав теперішній голова філії д-р Степан Чумак 24. травня ц. р. нараду представників місцевих українських установ та видніших громадян для вибору ширшого комітету для збірки і будови. Вибрано тоді такий комітет з 60 осіб з о. кан. Вол. Громницьким як головою і він на своїх сходинах 26. травня ц. р. вибрав пять секцій: 1) пропаганди (10 осіб); 2) збіркову (30 осіб), 3) роботничу (20 осіб), 4) фахово-дорадчу (8 осіб), і 5) контрольну (8 осіб). Під цю пору найважніше переведення збірки, до якої повинні причинитися наші громадяни й установи тернопільського воєвідства, бо зі захисту користають не тільки місцеві сироти, але і з цілого тернопільського воєвідства. Очевидно, з допомогою повинні прийти і місцеві тернопільські українські установи, у першу чергу і сама фундація кн. Острожського, що хвилево має більшу готівку. Вибраний комітет та управа філії Укр. Кр. Т-ва охорони дітей та опіки над молодю повинні енерґійно взятися до діла та подбати, щоб ще перед зимою ц. р. станув під дахом сирітський будинок при вул. кн. Острожського в Тернополі.

Спорт.

ПРОГРАМА ДНЯ УКРАЇНСЬКОГО СПОРТОВЦЯ В СТРИЮ.

1. Дня 20. червня в год. 8.30 веч. кожне наше т-во зробить святочні сходини, на яких проголосить приказ У. С. Р. Союзу про ДУС.

2. В неділю 21. червня в год. 9. рано в парохіяльній церкві у Стрию відправить спортовий духовник богослуження при участи почесної чети „Сокола" з Конюхова.

3. В год. 10. окружні змагання наколесників.

4. В год. 10.30 змагання в гуртковім марші. Гуртки виставлять т-ва „Сокіл" у Дашаві, Олексичах, Бережниці, Ходовичах, Колодниці, Гірнім і с. с. в Братківцях.

5. В год. 2.45 перегляд усіх спортових відділів.

6. Біг з обтяженням у виконанні „Сокола" з Дашави, Конюхова і Голобутова.

7. Попісові вправи побратимів і посестер „Сокіл"-Стрий.

8. Відбиванка „Сокіл" Жидачів — СС. Нивів Гор.

9. Попісові мети диском і ратищем у виконанні т-ва „Плай"-Стрий.

10. Вправи на поручах у виконанні „Сокола"-Стрий.

11. Біг з перешкодами на трасі 1 км.

12. Біг на 100 м. і 4 × 100 м. у вик. „Пласту"-Стрий і „Сокола"-Жидачів.

13. Мячеві змагання: „Дністер" Миколаїв — С. К. Добряни.

14. Закінчення.

ЗМАГАННЯ У ВІДБИВАНЦІ В САМБОРІ.

1. ц. м. відбулися в Самборі змагання жіночих і мужеських дружин відбиванки Сокола-Хирів, Сокола-Самбір і Пласту-Самбір. Змагання жінок відбулися лише між Соколом-Самбір і Пластом-Самбір з вислідом 2:0 в користь Сокола. Вислід мужеських змагань такий: Сокіл-Самбір — Плай-Самбір 0:2, Плай-Самбір — Сокіл-Хирів 2:0, Сокіл-Хирів — Сокіл-Самбір 0:2. Треба признати, що гри мужчин стояли на високому рівні; дружина Пласту і цього року показалась найсильнішою в самбірській окрузі. Варта би побачити цю дружину на краєвих змаганнях у Львові. Великий поступ зробили в часі одного року дружина Сокола-Самбір, яка ще недавно займала останнє місце в самб. окрузі. Правдоподібно обі дружини цього року виїдуть на змагання до Львова. Гри жінок була назагал слаба, але й тут у „Соколі" слідний поступ.

НОВЕ УКРАЇНСЬКЕ СПОРТ. ТОВАРИСТВО В ЧЕРНІВЦЯХ.

Нове українське спортове товариство засновано в Чернівцях. До товариства, що називається „Мазепа" вибрані на загальних зборах: головою Іван Циганюк, його заступником А. Вусик, секретарем Д. Настунек, скарбником М. Григорчак. Керманич секції копанки В. Понюк.

ЛЕВСКИ — ПОГОНЬ.

„Левски", мистецька дружина Болгарії, гостить сьогодні (17. VI.) у Львові, де розіграє одні змагання з Погонею на її грищі. Початок: год. 5.30 пополудні.

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

Франц Коковський: КУЛЬТУРНИЙ РУХ НА ЛЕМКІВЩИНІ. Видання Музею „Лемківщина“ ч. 1. Львів 1936. Стор. 15, 8°.

Юрій Кікта: НАРОДНІ ПІСНІ З АКОРДАМИ (Вправи на ґітару без знання нот). Ярослав 1936. Стор. 12, 16°.

Юрій Липа: УКРАЇНСЬКА ДОБА. „Народній Стяг“ 1936. Стор. 24, вел. 8°.

М-р Роман Савицький: ГРИ Й ЗАБАВИ ЯК ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ В ДОШКІЛЬНОМУ ВІЦІ ДИТИНИ. Накладом кооп. Нар. Базар і Українська Книгарня в Станиславові, 1936, стор. 43, 8°.

Юрій Косач: ДИВИМОСЬ В ОЧІ СМЕРТИ. Париж 1936. Стор. 127, 16°.

ЖУРНАЛИ.

ТОРГОВЛЯ І ПРОМИСЛ з 15. червня ц. р. Зміст: Зі заходу на схід. — Ще про переселенчу акцію позненських купців; Життева тема, — Дискусія про приветників на Заг. Зборах Центросоюзу; Хто перший?; Торговельні представники (Т. Глинський); Кожний може і повинен щадити; Чи істнують примусові ціни?; Рідні вироби і національність клієнтелі; У світлі річних підсумків (Заг. Збори наших центральних установ); Поле до праці; Конкуренція на селі; Важна річ для купця: добре купити; Таке то в нас (Із листа з Волині); Д-р І. Грицай: Податок від льокалів; Ріжні вісти; Ринок і ціни. — Фейлетон Дмитра Макогона: Слава купцям українцям (вірш).

СОНЕЧКО, український двотижневий часопис для дітей. Р. І., ч. 10-11. Рівне, 1. червня 1936.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Український Театр ім. І. Тобілевича-Богородчани:
17. VI. Лев в Абісинії.
18. VI. Німа теща.
19. VI. Циганський Барон.
З Богородчан іде театр до Надвірної.

Великий Театр:
Середа, 17. VI. год. 8. веч. Аб. 19. „Гарна історія“ Виступ Софії Чаплінської
Четвер, 18. VI. год 8. веч. Аб. 19. „Гарна історія“ Виступ Софії Чаплінської.
Пятниця, 19. VI. год. 8. веч. Аб. 20. „На Личакові“.

Театр Ріжнородностей:
Нечинний.

Кіна.

АПОЛЬО: „В погоні за щастям“.
АТЛЯНТИК: „Великий чарівник“.
ВАНДА: 1) „Уланські обіти“, 2) „Жінка у золотій клітці“.
ҐРАЖИНА: „Анна Кареніна“ з Гретою Ґарбо.
КАСІНО: „Я хотів би, та боюся“ (Секе Сакаль).
КОПЕРНИК: „Зов крови“.
МАРУСЕНЬКА: „Любчик власної жінки“.
МІРАЖ: „Світ сміється“, „Нічна стежа“ з Фліпом і Флопом.
МУЗА: „Бандити“.
ПАКС: Нечинне.
ПАЛЯС: „Безсмертні мельодії“ Ів. Штравса.
ПАН: „Давид Коперфільд.
РАЙ: „Війна в царстві вальса“.
СВІТ: „Війна в царстві вальса“.
СТИЛЕВЕ: „Принагідний роман“ і ревія.
ТОН: „Срібні остроги“ (Бук Джонс).
УТІХА: „Воюючі каравани“ та ревія“.
ХИМЕРА: „Люди в тунелі“.

Фотоплястікон.

(пл. Марійська 5.)

Палестина в році 1936.

Закордонне радіо.

Середа, 17. червня 1936.

Відень (506,8) 17.00 Сучасна австр. музика, твори Г. Брайтенбаха та Н. Франк-а, 19.30 Пісні ріжних народів у вик. хору, 20.05 Закінчення III. Міжнар. конкурсу співаків і піяністів, 22.10 Легка австр. музика, **Братислава** (298,8) 17.40 Словацькі нар. пісні, **Прага** (470,6) 17.40 Скрипка, 19.20 Пісні чеського нар. відродження, 10.45 „Гарна Олена“ ком. оп. Офенбаха, **Париж** (1648) 11.00 Симф. музика, 17.30 Концерт, 20.00 Скрипка, 20.45 Театр Уяви, 22.45 Танк. музика, **Білгород** (437,3) 13.15 Спів. ресіталь, 16.20, 19.50 Нар. пісні, **Берлін** (356,7) 8.20 Форт. музика, 12.00 Концерт, 14.15 Розр. музика, спів, 16.45 Тріо а-моль Реґера, **Кеніґсвустерґавзен** (1571) 15.15 Брамсові пісні відсп. Ф. Дрісен, 18.10 Концерт хору, 19.00 Легка музика, 21.15 Концерт дутої орх., 1.06 Трансм. боксерського мечу Шмелінґ-Джо Люіс (трансм. з Нюйорку), **Мінхен** (405,4) 11.00 Музика для села, 15.40 Дівчата співають, 18.00 Розр. музика, **Будапешт** (549,5) 12.05 Скрипка, форт., 17.00 Сальонова музика, 18.30 Концерт форт. тріа, 20.00 Нар. пісні у супр. циг. орх., 21.20 Мадярські увертюри; **Міляно** (3682) 11.30 Легка музика, 13.10 Розр. концерт, **Рим** (420,8) 17.15 Розр. концерт, 20.35 Симф. концерт, 22.00 Орган. музика.

Четвер, 18. червня 1936.

Відень (506,8) 17.40 Шуманові пісні до слів Айхендорфа (Фукар бас-баритон), 19.30 Веселі пісні, квартет, 20.00 „Король Генрих IV“ траг. Шекспіра, 22.20 Розр. концерт, **Братислава** (298,8) 12.25 Концерт, 18.10 Скрипка, **Кошиці** (259,1) 18.00 Для Закарпаття, 20.00 „Мадам Батерфлай“ оп. Пуччінія, **Прага** (470,2) 11.00 Концерт, 17.00 Сольо на саксофоні, 19.30 „Фра Дияволо“ оп. Обера, **Париж** (1648) 9.30 Орґ. ресіталь, 11.00 Симф. музика, 15.00 Форт. Шубертові твори, 20.00 Спів, 20.45 Симф. музика, **Білгород** (437,3) 17.00 Спів. ресіталь, 18.30 Нар. мельодії, 21.30 Нар. пісні, **Берлін** (356,7) 8.50, 14.15, 22.30 Музика, **Кеніґсвустерґавзен** (1571) 14.00, 16.00 Музика, 18.00 Солісти, музика, спів, 19.00 Оперетові мельодії, **Мінхен** (405,4) 12.00 Музика 13.15 Концерт, 19.15 Концерт на скр. і орх. д-дур Ліпінського, **Будапешт** (549,5) 12.05 Циг. музика, 19.00 Спів, 22.10 Концерт оп. орх., **Міляно** (368,6) 11.30 Легка музика, 13.10 Розр. концерт, 17.25 Вок. концерт, 20.35 „Чорні гори“ комедія, опісля форт. ресіталь, **Рим** (420,8) 15.10 Розр. музика, 20.45 „Галька“ оп. Монюшка, опісля танк. музика.

Львівське радіо.

Середа, 17. червня 1936.

6.30, 7.40 Ранішня авдиція, 7.30 Програма, Трохи інформацій, 8.00 Для школи, 8.10 Для новобранців, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Концерт легкої музики, 12.50 Домашнє господарство, 12.55 Почта й телеграф у світовому русі, 13.05 Полудневий денник, 14.30 Концерт бажань, 15.30 Господарські вістки, 15.45 Театр Уяви: „Уродини годинника“ для ст. дітей, 16.15 Серед віртуозів, гр. пл., 17.00 Спів. ресіталь Лідії Барбляк-Оленської, 17.25 Ґріґ: Віольончелева соната (віольонч., форт.), 17.50 Наполеонів кат на острові св. Олени, 18.00 Сільва рерум, 18.05 Спів. ресіталь Пелаґії Стернадівни в супр. форт., 18.25 Фейл.: Мій перший лет, 18.35 Програма на завтра, 18.40 Реклямовий концерт, 18.50 Актуальна гутірка, 19.00 Легка музика, 20.00 Технічна скринька, 20.15 Легка пісонька, 20.30 Мандрівка мікрофону по провінції, 20.45 Вечірній денник, 20.55 Актуальна гутірка, 21.00 Авд.: Кандидати до міжнар. Шопенівського конкурсу, 21.30 Пісні в вик. Йос. Волинського, 22.00, 22.05 Спортові вістки, 22.15 Трансм. з Відня: Камер. концерт, у перерві в год. 22.55 Останні вістки, 23.00 Закінчення авдиції.

Четвер, 18. червня 1936.

6.30, 7.40 Ранішня авдиція, 7.30 Програма. Трохи інформацій, 8.00 Для школи, 8.10 Для новобранців, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Концерт камер. орхестри, 12.50 Домашнє господарство, 12.55 Польська симфонія з гр. пл., 13.05 Полудневий денник, 14.30 Хвилина відпочинку, гр. пл., 15.30 Господарські вістки, 15.45 Червень на небі й на землі, гутірка для ст. дітей, 16.00 Концерт фільг. орх.; у перерві в год. 16.45 „Суспільна діяльність і діячі у фіз. вихованні“, 17.00 Пісні в вик. Марії Дзікової, 17.50 Відживна в літі, 18.00 Сільва рерум, 18.05 Жінка в культ. житті галицького села, 18.15 Римський-Корсаков: „Великдень у Росії“, гр. пл., 18.25 Літер. хвилини, 18.35 Програма на завтра, 18.40 Рекляновий концерт, 18.50 Актуальна гутірка, 19.00 Сигнал часу, 19.02 Театр Уяви (Англія) „Людина призначення“ сц. жарт Б. Шова, 19.32 Муз. репортаж: Правда про „Недокінчену симфонію“ Шуберта, 20.10 Твори на гавайську ґітару, 20.30 Технічна скринька, 20.45 Вечірній денник, 20.55 Актуальна гутірка, 21.00 Пісні в вик. Ір. Цивінської в супр. форт., 21.30 Форт. ресіталь Еґ. Петрі, 22.00 Спортові вістки, 22.05 Спорт у містах і містечках: Спорт у Львові, 22.15 Танкова музика; у перерві в год. 22.55 Ост. вістки, 23.00 Закінчення авдиції.

БІРЖА.

Варшава (ПАТ)

Гроші.

Купно — продаж: Бельги бельг. 89·08—89.65. Доляри американські 5.32 — 5.29, Доляри канадійські 5·30 — 5.26, Фльорени голянд. 360.37 — 358.65, Франки фр. 35.06 — 34.92, Франки шв. 172.34 — 171.50, Фунти анґл. 26.78 — 26.62, Гульдени данціґські 100.20 — 99.80, Корони чеські 19.70—19.30, Корони данські 119.59, 118.75, Корони норв. 134.53—133.55, Кор. шв. 138.08—137.10, Ліри італ. 35—33, Марки фінл. 11.80—11.60, Марки нім. 135 — 130, Пезети еспан. 63.00—61.50, Шил. австр. 99 — 98, Марки нім. срібні 143—138.

Акції.

Банк Польський 105, 104, 105, Цукор 29.25—29, Вугіль 15.50, Лільпоп 13.05—13—13.11, Островець 33.25—33.50, Стараховичі 35.50—35, Габербуш 45.

Папери

3-прц. інвест. 1. ем. 69. серії 83.50, 2. ем. 69.50, серії 83.75, 5 конверс. 52.75, 6 дол. 76.50—76.25, 4 дол. 50.90—50.75, 7 прц. стаб. 56.50.

Збіже.

Ціни льоко Львів	від до
Жито Стандарт І.	14.00—14.25
Жито Стандарт II.	13.75—14.00
Сіно сол. прас.	8— 8.50
Солома прас.	4.50— 5.00
Висівки житні	8.15— 8.50
Висівки пш. грубі	9.00—10.50
Висівки пш. середні	8.00— 8.50
Висівки пш. мілкі	10.00—10.50
Висівки ячмінні	10.50—11.00

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“.

„Маслосоюз“ повідомляє, що в дні 16-го червня ц. р. кооперативам платив за: льоко Львів

1 кг. масла десерового бльок. без опакування	1.95 зол.
1 кг. масла десер. бочкового включно з бочк. опакуванням	2.00 „
1 кг. масла експорт. включно з експортовим опакуванням дає зачет	2.00 „
1 л. молока	0·13 „
1 к. яєць	2.60 „

Тенденція на масло і на яйця сильна, на молоко удержана.

ПТИЦЯ. Маслосоюз повідомляє, що з огляду на знижкову тенденцію цін птиці, нотовань цін покищо не подає.

ОПОВІСТКИ.

Вступний іспит на І. і II. курс Захоронкарської Семинарії С. С. Василіянок у Львові при вул. Потоцького 95 відбудеться дня 22. ц. м. в год. 8-ій. — Дня 20. ц. м. зголосяться всі кандидатки в год. 9-ій для перевірки слуху і лікарських оглядин. — **Управа.** 2272 2—2

Дирекція Держ. Гімназії з укр. м. н. у Станиславові подає до відома, що вступні іспити до кляси І. н. у. відбудуться в заведенні (вул. Перацького 44) дня 22. і 23. червня. Всі кандидати мусять зголоситися до письменного іспиту дня 22. червня в год. 8-ій і мають бути приготовані на дводенний побут у Станиславові. 2281

ЛІТНИЩА

ЗДОРОВО і весело проведете літо в Карпатах — Сян — радіо — харч здоровий — ціни поміркованІ. Криве, почта Дверник, Подільська. 2255 2—4

НАЙДУТЬ ПРАЦЮ

ВЕТЕРИНАРІЙНИЙ ЛІКАР потрібний зараз до двох районових молочарень. Зголошення слати на адресу: Районова Молочарня в Щирці п. льоко. 5/94 1—3

МЕШКАННЯ

3 АБО 2 КІМНАТИ з кухнею в ГРЕБЕНОВІ, вигідні, в одній віллі тільки з власником, в найкращім соняшнім положенні, на корисних умовинах до винайму. Зголошення в Адміністрації: „Під лісом“. 2253 2—2

ТРИ покої, передпокій, кухня. ДВА покої, передпокій, кухня, повний комфорт. ВІРІТІВСЬКА 2, ріг Личаківської, при трамваю. 2282 1—3

ВКАЖУ дуже добру СТАНЦІЮ для дівчинки. Опіка, поміч в науці, фортепіян. СТ. КАРПЯК, ПЕРЕМИШЛЬ, вул. Монюшки 5 (бічна Дворського). 2283 1-2

РІЖНІ

КОТРА з українських родин, що мешкає в гірській околиці прийме бодай на короткий час студента звільненого з вязниці, для покріплення здоровля? Ласкаві зголошення до Адміністрації під „Студент“. 2—3

ПАН, що хоче мати добре скроєну сорочку, купує тільки в нас: Мужеські сорочки сіткові 2.90, оксфордові 4.50, з сирого шовку 5.40; ПІЖАМИ мужеські в пасн, певні в пранні 9.80, попелінові 13.80—15.50; ЖІНОЧІ ПІЖАМИ, штани на баскінки, англійські 12.50, дитячі 4.90. Фабрика Білля „АСТРА“, Львів, СИКСТУСЬКА ч. 1. 2168 2—2

ЗА ДОБРЕ свідоцтво добрі годинники, перстенці та інші дарунки найдешевше у ВАНДЕРА, ШАЙНОХИ 1. 2278 1—5

ОГОЛОШЕННЯ.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло“. В друкарні Вид. Спілки „Діло“, Львів, Ринок 10.